

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ**

КУРС ЛЕКЦІЙ

з навчальної дисципліни

**«МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ»
(назва навчальної дисципліни)**

Для студентів спеціальності 227 Фізична терапія та ерготерапія

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри фізичної терапії та
ерготерапії
«2 вересня 2019 року № 2
Зав. каф _____ Коритко З. І.

Розроблено: доц. Тимрук-Скоропад К.А.

Львів – 2019

Теми лекцій

№ п/п	Назва теми лекції	К-сть год
1	Вступ. Роль наукових досліджень у фізіотерапії та ерготерапії. Фізична терапія заснована на доказах. Ієархія наукових доказів. Постановка дослідницького (клінічного чи наукового питання) питання. Імплементація науково доведених даних у практику фізичного терапевта.	2
2	Процес дослідження: огляд фаз та кроків дослідника.	2
3	Наукове дослідження: визначення та класифікація. Систематичний огляд, наративний огляд (аналіз літературних джерел) та мета-аналіз. Дизайн систематичного огляду згідно заяви PRISMA.	2
4	Електронні бази даних заснованих на доказах. Основні принципи пошуку літератури.	2
5	Класифікація та зміст первинних наукових досліджень. Види якісних, кількісних та змішаних наукових досліджень.	2
6	Збір даних, опрацювання та відображення результатів дослідження.	2
7	Написання наукової роботи: статті, кваліфікаційної роботи, наукового дослідження.	2
Разом		14

Лекцій – 14 годин

Доожної лекції подано:

1. Тема лекції
2. Розширений план лекцій
3. Презентація
4. Список літератури
5. Питання для самоконтролю

ЛЕКЦІЯ 1. ВСТУП. РОЛЬ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗІОТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗАХ.

План

1. Вступ. Ознайомлення із змістом дисципліни та використанням он-лайн платформи.
2. Від науково доказової медицини до фізичної терапії заснованої на доказах. Фізична терапія заснована на доказах.
3. Роль наукових досліджень у фізіотерапії та ерготерапії.
4. Ієрархія наукових доказів.
5. Постановка дослідницького (клінічного чи наукового питання) питання.
6. Імплементація науково доведених даних у практику фізичного терапевта.

Презентація

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛІВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана Боберського
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У
ФІЗИЧНОЙ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

Вступ. Роль наукових
досліджень у фізіотерапії та
ерготерапії

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tyurik-Shkarupi I.A., LSPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2018, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using the materials.
© 2018, LSPC

Lviv State University of Physical Culture

REHAB

План

1. Вступ. Ознайомлення із змістом дисципліни та використанням он-лайн платформи.
2. Від науково доказової медицини до фізичної терапії заснованої на доказах. Фізична терапія заснована на доказах.
3. Роль наукових досліджень у фізіотерапії та ерготерапії.
4. Ієрархія наукових доказів.
5. Постановка дослідницького (клінічного чи наукового питання) питання.
6. Імплементація науково доведених даних у практику фізичного терапевта.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tyurik-Shkarupi I.A., LSPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2018, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using the materials.
© 2018, LSPC

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Lviv State University of Physical Culture

Ознайомлення із змістом дисципліни та використанням он-лайн платформи

На вивчення навчальної дисципліни відводиться:

- 4 кредитів ECTS,
- 120 годин,
- 7 лекцій,
- 13 практичних занять,
- самостійна робота – 80 годин.

Студент відповідальний за виконання передбачених завдань:

1. Присутність та активна участь на заняттях, виконання тестів та робота з навчальною он-лайн платформою,
2. Аналіз та рецензія наукової статті,
3. Контрольні роботи,
4. Проект: підготовка публікації (робота у групах),
5. Виконання необов'язкового бонусного завдання,
6. Відгук на навчальну дисципліну по її завершенні.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymruk-Skoropad, KA, LSPUC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2018, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using the materials.
© 2018, LSPUC

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Lviv State University of Physical Culture

Ознайомлення із он-лайн платформою

Використання он-лайн платформи для навчання — один з обов'язкових елементів проходження курсу.

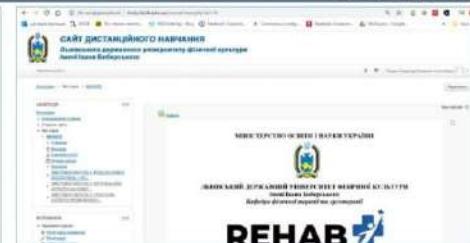
Реєстрація — логін і пароль — номер паспорта.
Зайдіти під логіном і паролем, ввести актуальний мейл та змінити пароль.

Підтвердити аутентифікацію по мейлу:

Три модулі, доступ до яких буде відбуватися згідно із графіком.

Оцінюється виконання тестів на платформі, завантаження виконаних завдань, перегляд презентацій.

Максимальна кількість набраних балів **256**.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymruk-Skoropad, KA, LSPUC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2018, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using the materials.
© 2018, LSPUC

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Lviv State University of Physical Culture

Від науково доказової медицини до фізичної терапії заснованої на доказах. Фізична терапія заснована на доказах

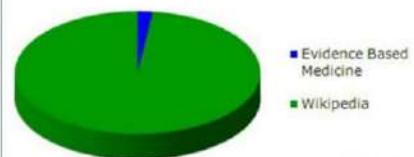
Доказова медицина ("evidence-based medicine", "EBM", дослідно — медицина, заснована на доказах) означає, що все, що використовується у лікуванні, діагностиці та профілактиці, має доказову ефективність, що у свою чергу пов'язано з пошуком інформації, її порівнянні, проведенні досліджень тощо.*

*Елена Нестеренко. Доведи — і я повірю. Як шукати та перевіряти медичну інформацію у сучасному світі. https://t.me/Dovedi_ua/D1%a06-ypov%D1%96fryun-YAkk-shukati-perechi-D1%a06yatl-medicin%D1%96informac%D1%96vyn-h-suchasnosti-y%D1%96%D1%a06-01-17#fcid-1wAR29WW5L6L4YuwH2y5oauTuphlsAKihGX9X1wa0t_050sY-bHTCzDTIgts

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymruk-Skoropad, KA, LSPUC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2018, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using the materials.
© 2018, LSPUC

Що провело мене через навчання
в університеті на
фізичного терапевта?

GraphJam

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

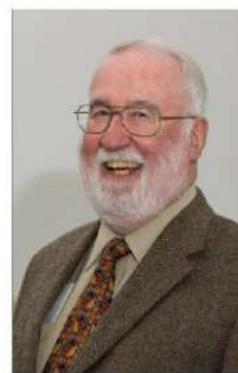
Lviv State University of Physical Culture

Що таке практична діяльність заснована на доказах?

Термін «доказова медицина» (ДМ) запропонований у 1990 р. групою канадських дослідників з Університету Мак Мастера в Торонто (провінція Онтаріо) на чолі з Девідом Сакеттом (David Sackett).

ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА - це система застосування технологій діагностики, лікування, профілактики хвороб та технологій управління в охороні здоров'я, які є найдоступнішими (з погляду їх вартості), найефективнішими, найбезпечнішими та найновішими, що були отримані із результатів клінічних та соціально-гігієнічних досліджень (експериментальних та натуральних) або з довідково-інформаційних фондів (систематичні огляди та огляди з метою-аналізом).*

*<https://studfile.net/preview/5280672/page:2/>

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Lviv State University of Physical Culture

Що таке практична діяльність заснована на доказах?

Фізична терапія у своїй практиці теж послуговується тимп ж мотивами і філософією і використовує термін «Evidence-Based practice / healthcare»*

Практична діяльність заснована на доказах включає пошук, оцінювання та, де це доречно, інтеграцію доказів для прийняття клінічного рішення.**

*Understanding Physiotherapy Research – Chris Littlewood, Stephen May

**Практична діяльність заснована на доказах. <https://physiotherapy-reviews.com/evidence-based-practice/>

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

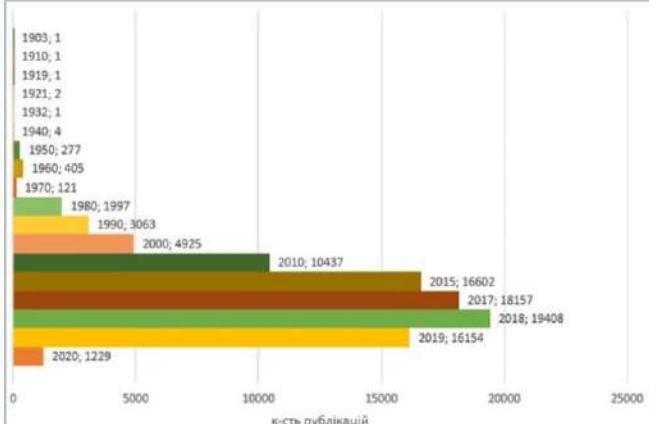
Lviv State University of Physical Culture

Роль наукових досліджень у фізіотерапії та ерготерапії

Порівнянняся осягу наукових публікацій за рік на сайті Національної медичної бібліотеки США, пошукове слово

physical therapy

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Lviv State University of Physical Culture

Джерела знань, які інтегруються для кращої практики, заснованої на доказах

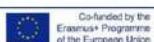
1. найкращі докази отримані у якісних наукових дослідженнях;
2. клінічний досвід (знання засновані на практиці);
3. індивідуальні цінності та пріоритети пацієнта;
4. "ресурси" (умови проведення практики).

Переваги застосування EBP

- може покращити якість обслуговування пацієнтів
- корисний для прийняття рішень щодо догляду за пацієнтами
- може підвищити статус професії фізіотерапевта
- може сприяти підвищенню ставці відшкодування, якщо EBP буде включено в їх клінічну практику
- може сприяти покращенню стосунків з іншими фахівцями у галузі охорони здоров'я

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymuk-Susopad KA, LvUFC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2018, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using the materials.
© 2018, LvUFC

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Lviv State University of Physical Culture

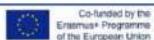
Бар'єри для використання результатів досліджень фізіотерапевтами:

- низька впевненість у вміннях визначати та критично оцінювати дослідження
- брак часу
- недостатня підтримка колег
- ізоляція від колег
- неадекватна підтримка керівників та інших медичних працівників
- недостатній доступ до веб-ресурсів та навичок роботи з комп'ютером

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymuk-Susopad KA, LvUFC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2018, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using the materials.
© 2018, LvUFC

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Lviv State University of Physical Culture

Ієрархія наукових доказів

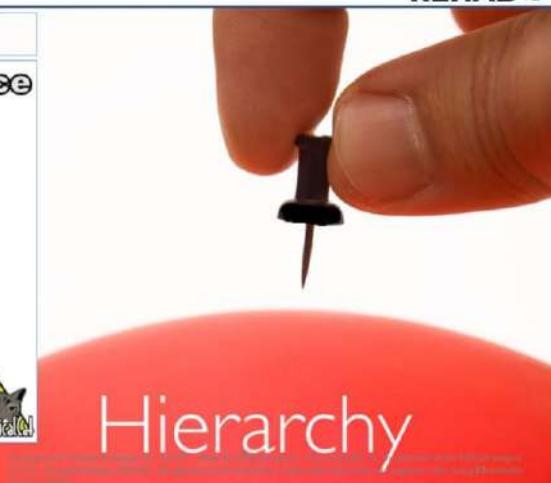
Hierarchy of Evidence

according to pseudoscience

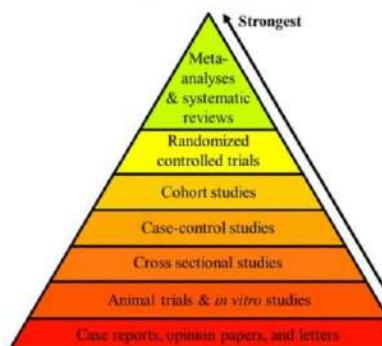
This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymuk-Susopad KA, LvUFC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2018, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using the materials.
© 2018, LvUFC

Ієрархія наукових доказів

Hierarchy of Scientific Evidence

Not Scientific Evidence

thelogicofscience.com

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymuk-Skoropad KA, LvivPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2018, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using the materials.
© 2018, LvivPC

Постановка дослідницького (клінічного чи наукового питання)

Структурування та уточнення питання полегшує пошук відповіді. Один із способів зробити це - розбити проблему на 4 частини:

P (Patient) пацієнт або проблема

I (Intervention) втручання (причина, діагностичний тест, лікування тощо)

C (Comparison intervention) втручання comparison

O (Outcome) клінічний результат.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymuk-Skoropad KA, LvivPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2018, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using the materials.
© 2018, LvivPC

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://ebm-tools.knowledgetranslation.net/clinical-question>. The page title is "Evidence-Based Medicine Toolbox". Below the title, there is a large blue circular graphic. At the bottom of the page, there is a navigation bar with links: Appraisal Worksheets, Clinical Questions, Educational Prescriptions, Self-Evaluation, Pocket Cards, EBIM Calculators, and Additional.

Clinical Questions Logbook

Note: This tool was created for your own personal use and testing purposes. Medical decisions should NOT be based solely on the results of this program. Although this program has been tested thoroughly, we are not responsible for any damages or loss of information. Please use at your own risk.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymuk-Skoropad KA, LvivPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2018, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using the materials.
© 2018, LvivPC

Імплементація науково доведених даних у практику фізичного терапевта

Це передбачає:

1. інтеграцію цінностей, вподобань та очікувань пацієнта для спільнотого прийняття рішень під час вибору конкретного лікування. Докази будуть актуальними для даного пацієнта лише в тому випадку, якщо результати, виміряні в клінічному випробуванні, відповідають цілям індивідуального пацієнта
2. інтегрувати в особисту клінічну практику. Деякі методи лікування потребують спеціальних навичок або спеціального обладнання, яке в даний час може бути недоступним і може бути недоступним за розумну кількість часу для надання допомоги конкретному пацієнту.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymrek-Skoropad KA, LvivPU within the REHAB project. The materials are the property of the REHAB project.
© 2018, Physical Therapy; REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using the materials.
Ozarks, LvivPU

Література

1. Елена Нестеренко. Доведи — і я повірю. Як шукати та перевіряти медичну інформацію у сучасному світі. <https://telegra.ph/Dovedi--%D1%96-ya-pov%D1%96ryu-YAk-shukati-ta-perev%D1%96ryati-medichnu-%D1%96nformac%D1%96yu-u-suchasnomu-sv%D1%96t%D1%96-01-17?fbclid=IwAR29WWS6L4YmwH2y50aaTnplnhsAKjiHXj9X1wa9L0S0cjY-bHTCzDTlEtc>
2. <https://studfile.net/preview/5280672/page:2/>
3. Практична діяльність заснована на доказах. <https://physrehab.org.ua/uk/articles/ebp/>
4. Petra Dannapfel. Evidence-Based Practice in Practice. Exploring Conditions for Using Research in Physiotherapy. Linköping, 2015 – P. 89.
5. Understanding Physiotherapy Research – Chris Littlewood, Stephen May.
6. <https://www.wcpt.org/policy/ps-research>
7. <https://www.wcpt.org/policy/ps-EBP>

Питання для самоконтролю

1. Користування он-лайн платформою під час проходження навчального курсу «Методи наукового дослідження в ФТ та ЕТ».
2. Практична діяльність заснована на доказах у фізичній терапії повинна інтегрувати.
3. У ієархії наукових доказів, які джерела є на вершечку піраміди (найціннішими і найменш масовими)?

ЛЕКЦІЯ 2. ПРОЦЕС ДОСЛІДЖЕННЯ: ОГЛЯД ФАЗ ТА КРОКІВ ДОСЛІДНИКА.

План

1. Наукове дослідження, як частина клінічної практики.
  - 1.1. Дослідження, як спосіб мислення.
  - 1.2. Практика заснована на доказах вимагає розуміти наукові дослідження.
2. Характеристика наукового дослідження.
  - 2.1. Контрольоване;
  - 2.2. Суворе;
  - 2.3. Систематичне;
  - 2.4. Валідне та повторюване;
  - 2.5. Емпіричне;
  - 2.6. Критичне.
3. Фази наукового дослідження
  - 3.1. формулювання проблему дослідження
  - 3.2. визначення дослідницького дизайну
  - 3.3. визначення інструментів (методів дослідження) для збору даних
  - 3.4. окреслення вибірки досліджуваних
  - 3.5. написання пропозиції щодо дослідження
  - 3.6. збір даних
  - 3.7. опрацювання та представлення даних
  - 3.8. публікація

Презентація

 МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана Боберського
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У
ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

**Процес наукового
дослідження:
огляд фаз та кроків
дослідника**

Easy steps of research

Step-1	Step-2
	
Step-3	Step-4
	 beautiful research

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

ПЛАН

1. Наукове дослідження, як частина клінічної практики
2. Характеристика наукового дослідження
3. Фази наукового дослідження

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymruk-Skoropad KA, LSUPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this materials.
© 2019, LSUPC

WHAT ABOUT THE

RESEARCH?

memecrunch.com

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymruk-Skoropad KA, LSUPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this materials.
© 2019, LSUPC

RESEARCH

Щоб кваліфікуватись як дослідження, процес наукового пошуку повинен мати певні характеристики:

1. наскільки це можливо, повинен бути контролюваним,
2. суворим,
3. систематичним,
4. валідним та перевіреним,
5. емпіричним та критичним.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymruk-Skoropad KA, LSUPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this materials.
© 2019, LSUPC

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymruk-Skoropad EA, LSUPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this material.
© 2019, LSUPC

КОНТРОЛЬОВАНЕ. У реальному житті існує багато факторів, які впливають на результат.

Поняття контролю передбачає, що, досліджаючи причинно-наслідкові зв'язки стосовно двох змінних, ви налаштовуєте своє дослідження таким чином, щоб мінімізувати вплив інших факторів, що впливають на взаємозв'язок.

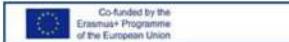
This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymruk-Skoropad EA, LSUPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this material.
© 2019, LSUPC

СУВОРІСТЬ - Ви повинні бути ретельними у забезпеченні того, щоб процедури, які виконувались для пошуку відповідей на запитання, були релевантними, відповідними та обґрунтованими.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymruk-Skoropad EA, LSUPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this material.
© 2019, LSUPC

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

L'viv State University of Physical Culture

REHAB

СИСТЕМАТИЧНІСТЬ

- це означає, що процедури, прийняті для проведення дослідження, дотримуються певної логічної послідовності. Певні кроки неможливо вчинити випадково. Деякі процедури повинні слідувати за іншими.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymruk-Skoropad EA, LSUPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this material.
© 2019, LSUPC

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

L'viv State University of Physical Culture

REHAB

what are other
words for
verifiable?

confirmable, demonstrable,
provable, empirical, valid,
falsifiable, objective, factual,
actual, real

Thesaurus.plus

ВАЛІДНІСТЬ ТА

ПЕРЕВІРЕНІСТЬ. Передбачають,
що все, що ви зробите на основі
своїх висновків, є правильним і може
бути перевірене вами та іншими
людьми.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tyurik-Skoropad KA, LSPUC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this material.
© 2019, LSPUC

EMPIRICAL EVIDENCE

WHAT IS IT

- Evidence relating to or based on an experiment
- In order for evidence to be considered empirical, it must remain the same no matter who observes the evidence.
- Empirical evidence is needed if a theory is going to be accepted.

DIFFERENT EVIDENCE

- Sometimes scientists run similar experiments but get different results.
- If different information is obtained, scientists must come together and explain their findings.
- More experiments, more evidence, and more communication is needed to ensure concrete results.

ЕМПІРИЧНИЙ. Будь-які зроблені висновки ґрунтуються на грунтовних доказах, отриманих із інформації, зібраної з реального досвіду чи спостережень.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymriuk-Sharapov EA, LSUPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this materials.
© 2019, LSUPC

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymriuk-Sharapov EA, LSUPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this materials.
© 2019, LSUPC

I фаза – визначити, що досліджувати
крок 1 – формулювання проблеми дослідження

II фаза – планування дослідження

- кrok 2 – визначення дослідницького дизайну (research design)
- кrok 3 – визначення інструментів (методів дослідження) для збору даних
- кrok 4 – окреслення вибірки досліджуваних
- кrok 5 – написання пропозиції щодо дослідження

III фаза – проведення дослідження

- кrok 6 – збір даних
- кrok 7 – опрацювання та представлення даних
- кrok 8 – публікація

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tymriuk-Sharapov EA, LSUPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this materials.
© 2019, LSUPC

A good research is represented by acronym FINERMAPS*

•Feasible	здійснене
•Interesting	цікаве
•Novel	чітке і продумане
•Ethical	етичне
•Relevant	відповідне
•Manageable	кероване
•Appropriate	доречне
•Potential value and publishability	потенціально цінне, з можливістю опублікувати**
•Systematic	систематичне

*Hulley SB, Cummings SR. Conceiving the research question. In: Hulley SB, Cummings SR, Browner WS, Grady D, Hearst N, Newman TB, editors. Designing Clinical Research. Baltimore: Williams & Wilkins; 2007. pp 17-25.

**<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC0322175/>

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tyurrik-Shapirova EA, LSUPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this material.
© 2019, LSUPC

Дослідницький дизайн повинен включати в себе наступне:

- дизайн дослідження загалом і його логістику,
- процедури вимірювань,
- стратегію вибірки,
- рамки аналізу та часові рамки.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tyurrik-Shapirova EA, LSUPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this material.
© 2019, LSUPC

Навігація

План у джерелах

ЗАГОЛІВКИ СТОРІНКИ РЕЗУЛЬТАТИ

- 1 BACKGROUNDS
  - 1.1 Overview of Non-Clinical Studies
  - 1.2 Overview of Clinical Studies
- 2 STUDY RATIONALE
  - 2.1 Risk / Benefit Assessment
- 3 STUDY OBJECTIVES
  - 3.1 Primary Objective
  - 3.2 Secondary Objectives
- 4 STUDY DESIGN
  - 4.1 Study Overview
  - 4.2 Criteria for evaluation
  - 5.1 Primary Efficacy Endpoint
  - 5.2 Secondary Efficacy Endpoints
  - 5.3 Safety Evaluations
  - 5.4 Other Evaluations (include on...
- 5 SUBJECT SELECTION
  - 6.1 Study Population
  - 6.2 Inclusion Criteria
  - 6.3 Exclusion Criteria

ЗРАЗОК ПРОТОКОЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Present Number or PI name	Confidentiality
10.5-Vint 3 (Follow-up or Day/Week/Month# schedule time window)	18%
10.6-Early Withdrawal Vint	18%
11-ADVERSE EXPERIENCE REPORTING-AND-DOCUMENTATION	18%
11.1-Adverse Events	18%
11.2-Serious Adverse Experiences (SAE)	20%
11.3-Protocol Defined Important Medical Findings Requiring Real Time Reporting	20%
11.4-Medical Monitoring	20%
11.5-Safety Management Plan	20%
12-DISCONTINUATION-AND-REPLACEMENT OF SUBJECTS	20%
12.1-Withdrawal of Subjects	20%
12.3-Replacement of Subjects	21%
13-PROTOCOL VIOLATIONS	22%
14-DATA/SAFETY MONITORING-(OPTIONAL SECTION-INCLUDE WHEN APPROPRIATE)	22%
15-STATISTICAL METHODS-AND-CONSIDERATIONS	22%
15.1-Data Sets Analyzed	22%
15.2-Demographic and Baseline Characteristics	22%
15.3-Analysis of Primary Endpoint	22%
15.4-Analysis of Secondary Endpoints	22%
15.5-Interim Analysis	22%
15.6-Sample Size and Randomization	22%
16-DATA-COLLECTION, RETENTION-AND-MONITORING	22%

Сторінка 50 з 59 ВІДНОВЛЕННЯ 03 АМБІВІСКА (ІСТОРІЯ ІНІЦІАТОРІВ)

<https://hub.ucsf.edu/protocol-development>

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Developed by Tyurrik-Shapirova EA, LSUPC within the REHAB project. These materials are the property of the REHAB project.
© 2019, Physical Therapy, REHAB. All rights reserved. References to the author and source are required when using this material.
© 2019, LSUPC

Література

1. http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/6945/2/in_to_sr_lecture.pdf
2. <https://hub.ucsf.edu/protocol-development>

Питання для самоконтролю

- 1) Щоб дослідження було науковим, воно повинно відповідати усім переліченим критеріям: 1) *Контрольоване*, 2) *Суворе*, 3) *Систематичне*, 4) *Валідне та повторюване*, 5) *Емпіричне*, 6) *Критичне*
- 2) Розставте у порядку виконання кроки дослідника: формулювання проблеми дослідження, визначення дослідницького дизайну, збір даних, опрацювання та представлення даних, публікація.
- 3) Якою є основна мета опису дослідницького дизайну?

ЛЕКЦІЯ 3. Наукове дослідження: визначення та класифікація. Систематичний огляд, наративний огляд (аналіз літературних джерел) та мета-аналіз. Дизайн систематичного огляду згідно заяви PRISMA.

План

1. Класифікація наукових досліджень (research design).
2. Вторинні дослідження: наративний огляд, систематичний огляд, мета-аналіз.
3. Систематичний огляд
4. Етапи систематичного огляду
5. Менеджмент процесу систематичного огляду згідно протоколу PRISMA

Презентація

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛІВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана Боберського
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

REHAB

МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

Наукове дослідження
Лекція №3

SOMETIMES I ASK MYSELF

QUESTIONS

Підготувала:
Тимрук-Скоропад К.А.
канд. фіз.вих. і с., доцент

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

REHAB

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

ПЛАН

1. Класифікація наукових досліджень (research design).
2. Вторинні дослідження: наративний огляд, систематичний огляд, мета-аналіз.
3. Систематичний огляд
4. Етапи систематичного огляду
5. Менеджмент процесу систематичного огляду згідно протоколу PRISMA

EVACUATION PLAN

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

КЛАСИФІКАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

На даний час для оцінювання якості дослідження, віднесення його до певної категорії доказовості і рекомендованості враховується тип або дизайн дослідження. Okрім того, певні дослідницькі питання передбачають, що найінформативнішим і ефективним буде використати певний тип дизайну дослідження.

Розрізняють:

- ❶ первинні та
- ❷ вторинні дослідження.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

ПЕРВИННІ ДОСЛІДЖЕННЯ

характеризуються тим, що дослідник збирають дані / інформацію безпосередньо від учасників дослідження

ВТОРИННІ ДОСЛІДЖЕННЯ

дослідження, які часто називають оглядами, збирають дані первинних досліджень

Primary Research

vs

Secondary Research

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

ВТОРИННІ ДОСЛІДЖЕННЯ. ДЛЯ ЧОГО (?)

Вторинні дослідження найчастіше проводяться для узагальнення первинних досліджень, проведених на сьогоднішній день.

ДЛЯ ЧОГО?

- ✓ зрозумітите, що вже є відомим,
- ✓ спланувати первинне дослідження, щоб дослідження могло дати відповідь на корисні дослідницькі запитання і не просто повторити те, що вже відомо,
- ✓ мати стисливий підсумок досліджень, який дасть змогу клініцистам застосувати докази у своїй практиці.

IMPORTANT

Отже, вторинне дослідження може все-таки ставити за мету відповісти на те саме запитання, що і первинне, але підхід до збору даних інший!

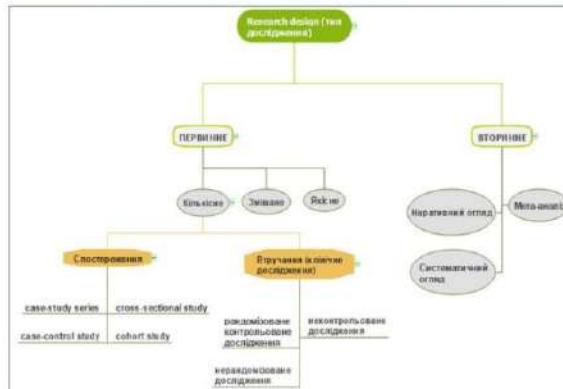
This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

КЛАСИФІКАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

ВТОРИННІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

наративний (несистематичний) огляд (1),
систематичний огляд (2),
мета-аналіз (3)

IMPORTANT

Нааративний або несистематичний огляд - це підхід, коли автор(и) обирає первинні дослідження чи, можливо, інші огляди, щоб написати своє бачення проблеми. Нарративні огляди мають, як правило, описовий характер, не передбачають систематичного пошуку літератури і, таким чином, часто зосереджуються на огляді досліджень у галузі, обраний на основі доступності чи вибору автора.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

СИСТЕМАТИЧНИЙ ОГЛЯД: особливості

1. Розглядається певне клінічне питання. Правильно сформульоване питання є основою майбутнього якісного систематичного огляду. У звичайних літературних оглядах, як правило, розглядається широкий спектр питань.
2. Відбір досліджень, включених в систематичний огляд, базується на певних, чітких критеріях, що застосовуються одинаковим чином.
3. Викладені стратегія і методи пошуку джерел даних. У звичайних оглядах літератури відомості про джерела та їх відборі часто не вказані, автори літературних оглядів, як правило, підбирають джерела таким чином, щоб підтвердити або спростувати певну точку зору, в результаті чого отримані дані досить суб'єктивні і важко відтворювати.
4. Кількісним узагальненням систематичного огляду є мета-аналіз, при звичайному літературному огляді автори, як правило, обмежуються якісним узагальненням без кількісного синтезу первинних даних.
5. Результатом систематичного огляду є науково обґрунтовані висновки, що забезпечують фахівців достатньою інформацією для прийняття рішення на практиці.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

СИСТЕМАТИЧНИЙ ОГЛЯД

ПОМИЛКИ

IMPORTANT

При накопиченні систематичних помилок, при недостатньо повному пошуку даних і включенні в аналіз досліджень низької якості, результати систематичного огляду можуть бути недостовірні, а їх використання в клінічній практиці - потенційно небезпечним!

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Розроблено Тимурчук Світлана К.А., ЛДУФК у рамках проекту ЕНВАБ. Для цитування ендбайну проєкту ЕНВАБ © 2018, фахова терапія, ЕНВАБ. Усі права захищені. При конвертації матеріалу постачання на автора за передмовою обов'язково.

© 2018, ЛДУФК

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

СИСТЕМАТИЧНИЙ ОГЛЯД

Хоча систематичні огляди публікуються на академічних форумах, також існують організації та бази даних, спеціально розроблені для їх просування та поширення. Наприклад, співпраця **Cochrane** (www.cochrane.org) - широко визнана та шанована міжнародна некомерційна організація, яка просуває, підтримує та поширює систематичні огляди та мета-аналізи щодо ефективності втручань у галузі охорони здоров'я.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Розроблено Тимурчук Світлана К.А., ЛДУФК у рамках проекту ЕНВАБ. Для цитування ендбайну проєкту ЕНВАБ © 2018, фахова терапія, ЕНВАБ. Усі права захищені. При конвертації матеріалу постачання на автора за передмовою обов'язково.

© 2018, ЛДУФК

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

8 ЕТАПІВ СИСТЕМАТИЧНОГО ОГЛЯДУ ТА МЕТА-АНАЛІЗУ

1. Сформулюйте рецензійне питання
2. Визначте критерії включення та виключення
3. Розробіть стратегію пошуку та знайдіть дослідження
4. Виберіть дослідження
5. Витяг даних
6. Оцініть якість дослідження
7. Проаналізуйте та інтерпретуйте результати
8. Поширюйте висновки

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Розроблено Тимурчук Світлана К.А., ЛДУФК у рамках проекту ЕНВАБ. Для цитування ендбайну проєкту ЕНВАБ © 2018, фахова терапія, ЕНВАБ. Усі права захищені. При конвертації матеріалу постачання на автора за передмовою обов'язково.

© 2018, ЛДУФК

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

What is in a systematic review

<https://lib.guides.umd.edu/SR/steps>

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

МЕНЕДЖМЕНТ ПРОЦЕСУ СИСТЕМАТИЧНОГО ОГЛЯДУ

IMPORTANT

Суворість та надійність систематичних оглядів багато в чому ґрунтуються на плануванні із використанням методичної документації

тобто певних ПРОТОКОЛІВ

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

ПРОТОКОЛ ВИКОНАННЯ СИСТЕМАТИЧНОГО ОГЛЯДУ переваги

- ❶ дозволяють планувати та документувати методи огляду;
- ❷ виступають в якості запобіжника довільного прийняття рішень під час проведення огляду;
- ❸ дозволяють читачам оцінювати наявність звітності щодо завершених оглядів

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

ПРОТОКОЛИ ПРОВЕДЕННЯ ЯКІСНИХ СИСТЕМАТИЧНИХ ОГЛЯДІВ

- PRISMA checklist
Preferred Reporting Items of Systematic reviews Meta-Analyses (PRISMA) is a checklist for reporting systematic literature reviews and meta-analyses.
- AMSTAR checklist
A Measurement Tool to Assess systematic Reviews is a checklist to facilitate the development of high-quality systematic reviews.
- CARE Checklist:
Case Report (CARE) is a check list for writing a case report. Generally applicable to nursing case reports.
- CONSORT checklist
Consolidated Standards of Reporting Trials (CONSORT) provides direction for reporting randomized controlled trials.
- MOOSE Checklist
Meta-analysis of observational studies in epidemiology. For the checklist, see figure 1.
- SQUIRE checklist
Standards for Quality Improvement Reporting Excellence (SQUIRE) is a checklist for reporting all quality improvement projects.
- SRQoL checklist
Standards for reporting qualitative research: a synthesis of recommendations - for qualitative research. For the checklist, see Table 1.
- STARD checklist
STAndards for Reporting of Diagnostic accuracy studies (STARD) is a checklist for reporting studies of diagnostic accuracy.
- STROBE checklist
STRengthening the Reporting of OBservational studies in Epidemiology (STROBE) is a checklist for reporting observational studies.

Цей проект було фінансовано з підтримки Європейської Комісії. Ця публікація [комунікація] відображає тільки погляди проекту REHAB. © 2015, фірма героя, REHAB. Усі права захищені. При копіюванні матеріалів посилання на автора та підприємство © 2015, REHAB.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

PRISMA

PRISMA-P була опублікована у 2015 році з метою сприяння розробці та звітуванню про протоколи систематичних оглядів

Цей проект було фінансовано з підтримки Європейської Комісії. Ця публікація [комунікація] відображає тільки погляди проекту REHAB. © 2015, фірма героя, REHAB. Усі права захищені. При копіюванні матеріалів посилання на автора та підприємство © 2015, REHAB.

Література

1. Lindsay S. Uman. *Systematic Reviews and Meta-Analyses*. J Can Acad Child Adolesc Psychiatry. 2011 Feb; 20(1): 57–59.
2. Moher D, Liberati A, Tetzlaff J, Altman DG, The PRISMA Group (2009). Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses: The PRISMA Statement. PLoS Med 6(7): e1000097. doi:10.1371/journal.pmed.1000097
3. Shamseer L., Moher D., Clarke M., Ghersi D., Liberati A., Petticrew M., Shekelle P., Stewart L.A. Preferred reporting items for systematic review and meta-analysis protocols (PRISMA-P) 2015: elaboration and explanation. BMJ 2015; 349 doi: https://doi.org/10.1136/bmj.g7647
4. <http://www.prisma-statement.org/Default.aspx>

Питання для самоконтролю

- 1) Особливості первинних і вторинних досліджень.
- 2) Які ознаки притаманні систематичному огляду.
- 3) Наративний огляд, систематичний огляд.
- 4) Протоколи проведення систематичних оглядів. PRISMA.

ЛЕКЦІЯ 4. Електронні бази даних заснованих на доказах. Основні принципи пошуку літератури.

План

План

4.1. Електронні бази даних (літературні пошукові системи)

4.1.1. MEDLINE®

4.1.2. PubMed

4.1.3. Кокранівська співпраця (Cochrane Collaboration)

4.1.4. Embase

4.1.5. PEDro

4.1.6. CINAHL

4.1.7. Додаткові ресурси для прийняття клінічних рішень

4.2. Пошук у базах науково доказових даних за ключовими словами

Презентація

МЕТОДИ НАУКОВОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ У
ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ТА
ЕРГОТЕРАПІЇ

**Електронні бази
даних.
Основні принципи
пошуку літератури**

Підготувала: доц. Тимрук-Скоропад К.А.

Image Credits: Pixabay/Matt Sproffit via Unsplash

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

4.1. Електронні бази даних (літературні пошукові системи)

4.1.1. MEDLINE®

4.1.2. PubMed

4.1.3. Кокранівська співпраця (Cochrane Collaboration)

4.1.4. Embase

4.1.5. PEDro

4.1.6. CINAHL

4.1.7. Додаткові ресурси для прийняття клінічних рішень

4.2. Пошук у базах науково доказових даних за ключовими словами

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

пошукові системи є потужними інструментами. Однак, існують відмінності між цими джерелами, і необхідно дотримуватися обережності для забезпечення отримання всіх відповідних даних. **Тому для систематичного пошуку слід використовувати кілька баз даних!**

Search methods

We identified trials from the Cochrane Airways Specialised Register, ClinicalTrials.gov, the World Health Organization trials portal, and PEDro, from their inception to August 2017. We also reviewed reference lists of all primary studies and review articles for additional references.

Methods
Search strategy
The systematic review includes electronic searches in the Ovid versions of MEDLINE, Embase, Cochrane Library, CINAHL and Web of Science. Search terms related to pulmonary disease were combined with terms related to cardiovascular and musculoskeletal measure, clinical outcome and study design guidelines and reported in accordance with the identify prospective studies assessing the relevant clinical outcomes in COPD. 21-22

Search methods
A search of the Cochrane Airways Group Specialised Register of trials, which is derived from systematic searches of bibliographic databases, including the Cochrane Central Register of Controlled Trials (CENTRAL), MEDLINE, EMBASE, CINAHL, AMED and PsycINFO, was conducted (from inception to August 2013). Handsearching was done to identify further qualifying studies from reference lists of relevant studies.

Цей проект було фінансовано з підтримки Європейської Комісії. Це видання [комунікація] відображає погляди тільки автора, і Європейська Комісія не може бути відповідальна за будь-яке використання, яке може бути зроблене з цієї інформації.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

MEDLINE - це провідна бібліографічна база даних Національної медичної СІР @ (NLM), яка містить понад 25 мільйонів посилань на статті журналів із наук про життя з концентрацією на біомедицини.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

PubMed - це безкоштовний ресурс, що підтримує пошук та пошуки рецензованої біомедичної та науково-дослідної літератури з метою покращення здоров'я - як у глобальному, так і в особистому плані.

Цей проект було фінансовано з підтримки Європейської Комісії. Це видання [комунікація] відображає погляди тільки автора, і Європейська Комісія не може бути відповідальна за будь-яке використання, яке може бути зроблене з цієї інформації.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Cochrane -
заснований у
використанні
високоякісної
інформації для
прийняття медичних
рішень.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Table 1. The quantity of scientific research on COPD in evidence-based medicine databases of the world and the libraries of Ukraine

	Number of publications by the retrieval term				
	COPD	COPD exercises	COPD rehabilitation	COPD physical activity	COPD physical therapy
Cochrane Central Register of Controlled Trials	9891	1984	978	372	380
Cochrane Database of Systematic Reviews	117	42	12	8	7
Medline	427	77	68	68	49
PubMed	71,481	6870	5871	7092	3159
Embase	2480	524	336	210	140
Abstract database of the Vernadsky National Library of Ukraine	456	—	3	1	1

Ляшко Тетяна-Софія К.А., ЛДУФК, у рамках проекту ЕНАБ. Для цитування використати публікацію проекту ЕНАБ © 2019, фахова період. ЕНАБ. Усі права захищені. При цитуванні матеріалів посилання на автора та перекладача обов'язкове.

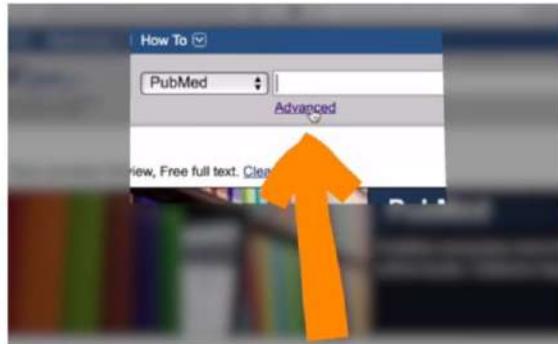

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Пошук на прикладі PubMed

- 1) Зареєструватися
- 2) Розширений пошук

Ляшко Тетяна-Софія К.А., ЛДУФК, у рамках проекту ЕНАБ. Для цитування використати публікацію проекту ЕНАБ © 2019, фахова період. ЕНАБ. Усі права захищені. При цитуванні матеріалів посилання на автора та перекладача обов'язкове.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

(chronic obstructive pulmonary disease) OR copd

Editor

Builder

All Fields	chronic obstructive pulmonary disease
OR	All Fields
All Fields	copd
AND	All Fields

Search or Add to history

PICOS
у допомогу!

Editor

Builder

All Fields	education
OR	All Fields
All Fields	learning
AND	All Fields
All Fields	educational
OR	All Fields
All Fields	education
AND	All Fields

Add to history

History

Search Add to builder Query Download history Clear history

Search (education) OR knowing OR educational OR educational

Search (chronic obstructive pulmonary disease) OR copd

Download history Clear history

Items found Time

1 05.25.09

Розроблено Тимуром Сагіровим К.А., ЛДУФК у рамках проекту ЕРНАВ. Для цитування є підбірка проекту ЕРНАВ
© 2015, філіяла України, ЕРНАВ. Усі права захищені. При копіюванні матеріалів посилання на автора та перекладача
обов'язкове.
© 2015, ЛДУФК.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

((education) OR knowing) OR educational) OR educational) AND ((chronic obstructive pulmonary disease) OR copd)

Editor

Builder

All Fields	((education) OR knowing) OR educational) OR educational)
AND	All Fields
All Fields	((chronic obstructive pulmonary disease) OR copd)
AND	All Fields

Search or Add to history

History

Search Add to builder Query Download history Clear history

Search (education) OR knowing OR educational) OR educational

Search (chronic obstructive pulmonary disease) OR copd

Download history Clear history

Items found Time

2 05.25.10

3 05.27.54

4 05.26.59

Розроблено Тимуром Сагіровим К.А., ЛДУФК у рамках проекту ЕРНАВ. Для цитування є підбірка проекту ЕРНАВ
© 2015, філіяла України, ЕРНАВ. Усі права захищені. При копіюванні матеріалів посилання на автора та перекладача
обов'язкове.
© 2015, ЛДУФК.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

MeSH

MeSH copd

Стандартній Стандартний Дієвий

Результати пошуку

Предмети:

Хвороба легенів, хронічна обструктивна

1. Хвороба хронічної дихальної обструкції повітряного потоку. Підкатегорія ХОДН з хронічної обструктивної хвороби. Рік введення 2002

2. ХОДН - хронічний ліхтарний обструктивний синдром

3. Дата введення 5 листопада 2012 року

MeSH

MeSH

Full =

Pulmonary Disease, Chronic Obstructive

A disease of chronic diffuse irreversible airflow obstruction. Subcategories of COPD include CHRONIC BRONCHITIS and PULMONARY EMPHYSEMA.

Year introduced: 2002

PubMed search filter options

Subfilters:

analysis anatomy and histology blood cerebral spinal fluid chemically induced chemistry classification complications congenital diagnostic drug therapy embryology epidemiology ethiology genetics histology immunology legislature and jurisprudence metabolism microbiology mortality nursing organization and administration parasitology pathology physiology physiopathology prevention and control psychology radiology rehabilitation statistics and numerical data surgery therapy urinalysis virology

Restore to Main MeSH Topic

Or include MeSH terms listed below this term in the MeSH hierarchy

Розроблено Тимуром Сагіровим К.А., ЛДУФК у рамках проекту ЕРНАВ. Для цитування є підбірка проекту ЕРНАВ
© 2015, філіяла України, ЕРНАВ. Усі права захищені. При копіюванні матеріалів посилання на автора та перекладача
обов'язкове.
© 2015, ЛДУФК.

Pulmonary Disease, Chronic Obstructive

A disease of chronic diffuse irreversible airway obstruction. Subcategories of COPD include CHRONIC BRONCHITIS and PULMONARY EMPHYSEMA.

Year introduced: 2002

PubMed search builder options:

Subheadings:

- analysis
- anatomy and histology
- blood
- cerebrospinal fluid
- chemically induced
- chemistry
- classification
- complications
- congenital
- diagnosis
- diagnostic imaging
- diet therapy
- drug therapy
- economics
- embryology
- enzymology
- epidemiology
- ethnology
- etiology
- genetics
- history
- immunology
- legislation and jurisprudence
- metabolism
- microbiology
- mortality
- nursing
- organization and administration
- parasitology
- pathology
- physiology
- physiopathology
- prevention and control
- psychology
- radiotherapy
- rehabilitation
- statistics and numerical data
- surgery
- therapy
- urine
- veterinary
- virology

Restrict to MeSH Major Topic

Do not include MeSH terms found below this term in the MeSH hierarchy.

Send to: PubMed Search Builder

Add to search builder | AND | **Search PubMed**

Related Information

Published

Published - Major Topic

Clinical Queries

NLM MeSH Browser

dbGaP Links

MedGen

Recent Activity

Pulmonary Disease, Chronic Obstructive

Приєднано Тимур Сирота К.А., ЛДУФК у рамках проекту REHAB. Це матеріал є підтримкою проекту REHAB © 2019, фундація REHAB. Усі права захищено. При копіюванні матеріалів посилання на автора та перекладача обов'язкове.

REHAB Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Co-Mesh Resources

PubMed Create RSS | Create alert | Advanced

Format Summary • Sort by: Publication Date • Per page: 20 • Send to: Filter: Manage Filters

Search results

Items: 1 to 29 of 2947

1. **Pulmonary Rehabilitation in the Management of Chronic Lung Disease.**
Cameron GD. *Respir Care*.
MedlinePlus Medical Encyclopedia
Pubmed ID: 3095201
Similar articles

2. **Diagnosis and Outpatient Management of Chronic Obstructive Pulmonary Disease: A Review.**
Riley CM, Shourie FC.
JAMA. 2019 Feb 28;321(8):798-807. doi: 10.1001/jama.2018.1205. Review.
Pubmed ID: 30520119
Similar citations

3. **Success for Patients with Major Difficulty Quitting Smoking: A Review.**
Komiyama M, Tanabehi Y, Tatsuta H, Mori M, Nagayoshi N, Yamakura H, Nakata N, Hanai Y, Higashimura K.
Respir Med. 2019 Feb 1;148(2):317-320. doi: 10.1016/j.rmed.2018.09.012. Review.
Pubmed ID: 30271719
Free PMC Article
Similar citations

4. **Health Care Resource Utilization and Expenditure Rates in Patients with COPD Stratified by Clinical Severity in a Commercially Insured Population.**
Vallance AG, Katz S, Bayar V, Shaikh A, Shinde MU, Willey JV, Naper MB, Singer JR.

Приєднано Тимур Сирота К.А., ЛДУФК у рамках проекту REHAB. Це матеріал є підтримкою проекту REHAB © 2019, фундація REHAB. Усі права захищено. При копіюванні матеріалів посилання на автора та перекладача обов'язкове.

Приєднано Тимур Сирота К.А., ЛДУФК у рамках проекту REHAB. Це матеріал є підтримкою проекту REHAB © 2019, фундація REHAB. Усі права захищено. При копіюванні матеріалів посилання на автора та перекладача обов'язкове.

REHAB Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Use the builder below to create your search

Clear

Builder

All Fields AND All Fields Show index list Show index list

Search or Add to history

History

Search / Add to builder

Query: Download History Clear history

	Items found	Time
1	242	06:05:53
2	266	06:42:44
3	428	05:29:40
4	1452122	05:27:54
5	10576	05:25:09

Приєднано Тимур Сирота К.А., ЛДУФК у рамках проекту REHAB. Це матеріал є підтримкою проекту REHAB © 2019, фундація REHAB. Усі права захищено. При копіюванні матеріалів посилання на автора та перекладача обов'язкове.

Приєднано Тимур Сирота К.А., ЛДУФК у рамках проекту REHAB. Це матеріал є підтримкою проекту REHAB © 2019, фундація REHAB. Усі права захищено. При копіюванні матеріалів посилання на автора та перекладача обов'язкове.

PubMed

Search: ((education) OR knowing) OR educational) OR educational)) AND ((chronic obstructive pulmonary))

Format: Summary

Sort by: Most Recent

Per page: 20

Send to: Filter: MeSH Filters

Publication Date

First Author

Last Author

Journal

Title

Chronic Obstructive Pulmonary Disease.

Antoszka D, Novotná R.
2019_354 (Epub ahead of print)

Advances in sputum testing for lung function analysis.

López AJ. Expert Rev Respir Med. 2019 Apr 12. doi: 10.1080/17476348.2018.1507301. [Epub ahead of print]

PMID: 30877429; PMCID: PMC6498000

Patient-centered rehabilitation for non-communicable disease in a low-resource setting: study protocol for a feasibility and proof-of-concept randomized clinical trial.

Heine M, Pelt BL, Rasmussen A, Astas M, Dernan W, Hanekom S. BMJ Open. 2019 Mar 14;9(4):e025732. doi: 10.1136/bmjopen-2018-025732.

PMID: 30975074; PMCID: PMC6498002

Letter COPD epidemiology with pediatric asthma care: implications for the patient and the physician.

Melén E, Guerra B, Hellberg J, Jarvis D, Stanjević S.

Search details

Recent Activity

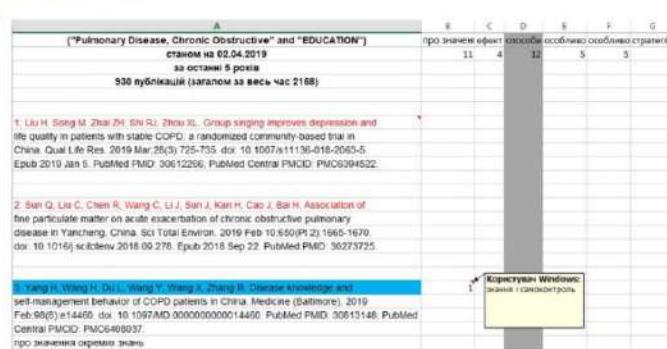
This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Відбір публікацій, перехід до аналізу

1. Ключові слова, які будуть використовуватися в стратегії пошуку
2. Обмеження застосовуються до пошуку.
3. Процес скринінгу
4. (2-3 рецензенти бажано)
5. Дані для вилучення (мова, доступність статті)
6. Резюме даних, що підлягають повідомленню база даних – файл ексел

АНАЛІЗ!!

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Література

1. <https://www.nlm.nih.gov/bsd/medline.html>
2. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>
3. <https://www.cochranelibrary.com/>
4. <https://rehabilitation.cochrane.org/>
5. <https://www.elsevier.com/solutions/embase-biomedical-research>

6. <https://www.pedro.org.au/>
7. <https://clarivate.com/products/web-of-science/>
8. <https://www.tripdatabase.com/about>

Питання для самоконтролю

ЛЕКЦІЯ 5. Класифікація та зміст первинних наукових досліджень. Види якісних, кількісних та змішаних наукових дослідень.

План

5.1. Кількісні первинні дослідження (Quantitative).

5.1.1. cross-sectional studies, before-and-after studies, longitudinal studies.

5.1.2. Retrospective, Prospective, ambi-directional

5.1.3. Експериментальні (Randomized-non randomized, controlled trial-non controlled trial), спостереження (Cohort Study, Case-Control Studies, case-study series), Напівекспериментальні

5.2. Якісні дослідження (Qualitative)

5.3. Mixed

Презентація

1. Кількість контактів з досліджуваною суспільністю

1.1. Cross-sectional studies

(поперечне дослідження),

Приклад:

Cross-Sectional Examination of Patient and Therapist Factors Affecting Participation in Physical Therapy in Acute Care Hospital Settings
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC27340196/>

Дослідження, яке вивчає взаємозв'язок між захворюваннями (або іншими характеристиками, пов'язаними зі здоров'ям), та іншими змінами, що пікавлять, у визначеній видобрані за один конкретний час (тобто вимірюються одномоментно).

Переваги:

- дешево і просто;
- узагальнюючі результати;
- надає достовірні оцінки поширеності факторів ризику та результатів;
- етично безпечний.

Недоліки:

- встановлюються певні асоціації, а не причинно-наслідкові зв'язки;
- згадати сприйнятливість до упередженості;
- розміри груп можуть бути неоднорідними;
- неефективні для рідкісних факторів ризику та результатів.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

1. Кількість контактів з досліджуваною суспільністю

1.2. before-and-after studies

(до-після дослідження)

Недоліки:

1. Дослідження є більш дорогим і складнішим у здійсненні. Це також потребує більш тривалого часу для виконання, особливо якщо ви використовуєте експериментальний дизайн, оскільки вам доведеться почекати, поки ваше втручання буде завершено, перед тим як зібрати другий набір даних.
2. У деяких випадках проміжок часу між двома контактами може привести до погіршення в досліджуваній суспільності. Цілком можливо, що деякі з них, хто брав участь у попередньому тесті, можуть виїхати з району або вийти з експерименту з іншими причинами.
3. Не можливо встановити, які причини спричиняють ті чи інші зміни. Також неможливо кількісно оцінити внесок незалежних та сторонніх впливів окремо.
4. Якщо досліджувана вибірка складається з дітей чи дуже молодих осіб, а повторне вимірювання проводиться через значний проміжок часу, зміни в досліджуваній вибірці можуть відбутися тому, що особи дорослишають.
5. Використання інструменту дослідження двічі, щоб оцінити ставлення населення до проблеми може спричинити зсув у ставленні на I і II етапах дослідження.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

1. Кількість контактів з досліджуваною суспільністю

1.3. longitudinal studies (лонгітудінне дослідження).

Поздовжнє дослідження - це дослідження тих самих змінних у часі. Дослідження можуть тривати тижні, місяці чи навіть десятиліття.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

2. Клісифікація згідно референтного періоду дослідження:

2.1. Ретроспективне

Переваги:

- Корисно для рідкісних захворювань або незвичніх опромінень.
- Менші розміри вибірок.
- Дослідження займають менше часу, оскільки дані легко доступні (їх просто потрібно зібрати та аналізувати).
- Витрати, як правило, нижчі.

Недоліки:

- Можуть бути відсутніми важливі дані.
- Досліджувані можуть не пам'ятати певні дані.
- Важко виміряти або не можливо певні дані.

Ретроспективні дослідження поступаються
проспективним.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

2.2. Проспективне

2.3. Ретро-проспективне дослідження

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

2.2. Проспективне

Переваги

Можна проаналізувати результат захворювання.

Кілька хворій та стани можна вивчити одночасно.

Дослідникам не доводиться мати справу з етнічними питаннями, напр., хто отримує лікування (або взагалі жодне).

Недоліки

Всі когортні дослідження переважно є дорогими та трудомісткими.

Запутаність даних може бути значною проблемою при такому дослідженні.

Розмір вибірок, як правило, дуже великі.

Упередженість вибору може бути проблемою.

2.3. Ретро-проспективне дослідження

Зосереджуються на минулих тенденціях явища та вивчають його у майбутньому.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

3. Характер дослідження

3.1. Експериментальні (Randomized ---- non randomized, controlled trial ---- non controlled trial),

3.2. Спостереження (неекспериментальні) (Cohort Study, Case-Control Studies, case-study series),

3.3. Напівекспериментальні

Якщо дослідник додає певний вплив (втручання), тобто експериментальний чинник і досліджує, який буде результат – це експериментальне дослідження).

Якщо дослідник маючи певний результат встановлює причину цього – це спостереження (неекспериментальне дослідження).

Експериментальні дослідження зазвичай пропонують більш високий рівень доказів, ніж спостереження. В експериментальних дослідженнях дослідник контролює вибір втручань.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Рандомізоване дослідження

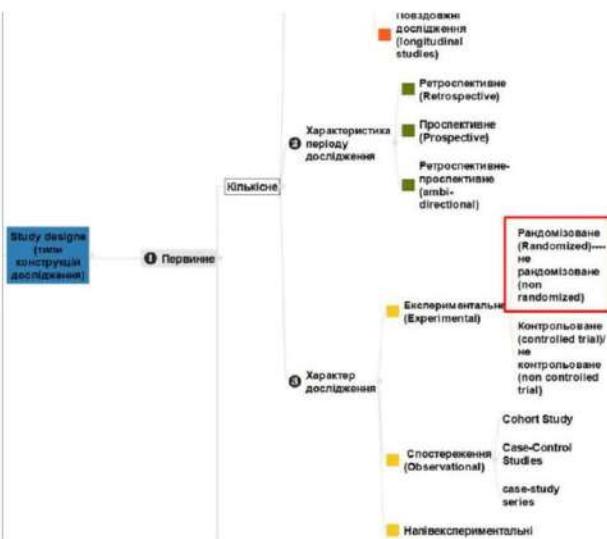
Експериментальне порівняльне дослідження, в якому учасники розподіляються на групи лікування / втручання або групи контролю / плацебо за допомогою випадкового механізму (рандомізації).

Переваги:

- неупереджений розподіл на групи;
- осліплення учасників і дослідників;
- рандомізація полегшує статистичний аналіз.

Недоліки:

- дорого: час і гроші;
- етично проблематичні часом.

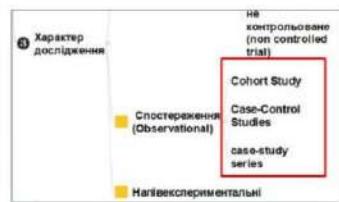
Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Cohort Study

Когортні дослідження відрізняються від клінічних випробувань тим, що ніяке втручання, лікування чи терапію учасникам когортної конструкції не пропонується і жодна контрольна група не сформована.

Дослідження контролюється шляхом включення до статистичного аналізу інших загальних характеристик когорти. І вихідні, і лікувальні, і контрольні змінні вимірюються на початковому рівні. Потім учасників після певного часу досліджують знову, щоб оцінити зміни/результати.

У когортних дослідженнях досліджують дуже великі за кількістю людей вибірки.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Лариса Тимур Сиротка К.А., ЛДУФК, у рамках проекту ЕНАБ. Для цитування з публікації проекту ЕНАБ

© 2019, фахова період. ЕНАБ. Усі права захищені. При копіюванні матеріалів посилання на автора та першопочасну

публікацію.

© 2019, ЛДУФК

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Case control study

це ретроспективне дослідження, яке оглядається назад у часі, щоб знайти відносний ризик між конкретним впливом (наприклад, тютюновим димом) та результатом (наприклад, раком). Для порівняння використовується контрольна група людей, які не мають захворювання або не пережили подію.

Дослідження має чотири основні етапи:

1. Формується група із людей, які вже мають певне захворювання чи результат.
2. Формується контрольна група аналогічного розміру та популяції, без захворювання або стану, що вивчається.
3. Вивчають вплив факторів ризику.
4. Розраховується статистичні відмінності.

Переваги: (1) найкращим вибором для рідкісних станів або захворювань, (2) Короткострокове дослідження, (3) Недороге, (4) Одночасно можна вивчити кілька факторів ризику, (5) Швидко встановлює зв'язок між факторами ризику та хворобою.

Недоліки: (1) Контрольні групи знайти важко. (2) Результати можуть бути легко упередженням, коли люди з захворюванням або станом краще нам'ятають минулі деталі порівняно з людьми, які не мають захворювання або стану. (3) Слабким, ніж когортне дослідження з точки зору встановлення причинного зв'язку. (4) Зазвичай не загальнюється.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Лариса Тимур Сиротка К.А., ЛДУФК, у рамках проекту ЕНАБ. Для цитування з публікації проекту ЕНАБ

© 2019, фахова період. ЕНАБ. Усі права захищені. При копіюванні матеріалів посилання на автора та першопочасну

публікацію.

© 2019, ЛДУФК

Література

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27340196>

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1016/j.pmrj.2011.04.001>

<https://www.statisticshowto.datasciencecentral.com/cohort-study/>

Питання для самоконтролю

1. Відзначте, які із типів дизайну дослідження класифікуються за кількістю досліджень на вибірці.

- a) Cross-sectional studies (поперечне дослідження)
- b) The before-and-after study design (дослідження з аналізом результатів до та після втручання, pre-test/post-test design)
- c) The longitudinal study design (повздовжні дослідження)
- d) Ретроспективне дослідження
- e) Рандомізоване
- f) Якісне дослідження (Qualitative)

2. Який період часу досліджують у ретроспективних дослідженнях?

- a) Від моменту дослідження і минулий
- b) Від моменту дослідження і наступні зміни

3. Поясніть тип дизайну дослідження і притаманною йому перевагою

Cross-sectional studies (поперечне дослідження)

The before-and-after study design (Дослідження з аналізом результатів до та після втручання, pre-test/post-test design)

Рандомізоване дослідження

ЛЕКЦІЯ 6. Збір даних, опрацювання та відображення результатів дослідження.

План

- 6.1. Біоетичні аспекти: поняття біоетики, зацікавлені сторони дослідження, етичні питання, щодо учасників дослідження і дослідника.
- 6.2. Планування первинного кількісного дослідження.
- 6.3. Збір даних
- 6.4. Опрацювання
- 6.5. Відображення результатів дослідження

Презентація

The presentation slide features a header with logos for the Ministry of Education and Science of Ukraine, Lviv State University of Physical Culture named after I. Bober, and the REHAB project. The title 'МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ' is displayed, along with a subtitle 'Збір даних, опрацювання та відображення результатів дослідження'. The slide is framed by a green digital matrix code background. A copyright notice at the bottom left states: 'This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. © 2015, фаховий періодик, REHAB. Усі права захищені. При копіюванні матеріалів посилання на автора та періодику'.

REHAB

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

6.1. Біоетичні аспекти: поняття біоетики, зацікавлені сторони дослідження, етичні питання, щодо учасників дослідження і дослідника

6.2. Планування первинного кількісного дослідження

6.3. Збір даних

6.4. Опрацювання

6.5. Відображення результатів дослідження

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. © 2015, фаховий періодик, REHAB. Усі права захищені. При копіюванні матеріалів посилання на автора та періодику

Біоетика (біомедична етика)

«галузь науки, котра формується на межі медичної етики та етики науки; міждисциплінарна галузь дослідження та експертизи, предметом якої є цінісна проблематика, що стосується лікаря та пацієнта, а також етичні проблеми, що виникають в біомедичних дослідженнях та в науках про поведінку, зокрема при експериментуванні на людині; етичні аспекти проблем, пов'язаних з виділенням та розподілом ресурсів на охорону здоров'я та медичну допомогу»;

"Біоетика - міждисциплінарна галузь знань, котра охоплює широке коло філософських та етических проблем, що виникають у зв'язку з бурхливим розвитком медицини, біологічних наук та використанням у сфері охорони здоров'я високих технологій".

<https://oddyachniki.com/19080613/etika-te-estetika/predmet-osnovni-prinzipi-bioetiki>

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

У дослідницькій діяльності присутні різні зацікавлені сторони:

1. учасники або суб'єкти дослідження;
2. дослідник;
3. орган фінансування.

- Збір інформації
- Згода
- Стимулювання (мотивування)
- Необхідність отримання конфіденційної інформації
- Можливість заподіяння шкоди учасникам
- Збереження конфіденційності

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

дослідник

- Упередження,
- Використання невідповідної методології дослідження,
- Неправильна звітність
- Неправильне використання інформації

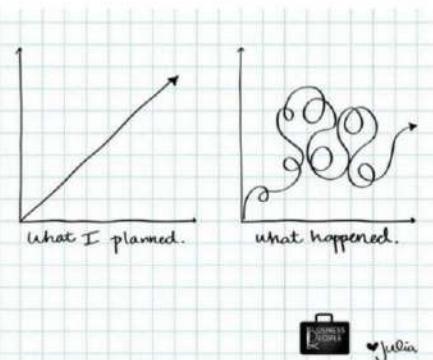
Етичні питання щодо організації-спонсора

- Обмеження, накладені організацією-спонсором
- Неправильне використання інформації

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

6.2. Планування первинного кількісного дослідження

- Підготовка документації для учасників дослідження (інформація про дослідження, пам'ятка для пацієнтів, інформована згода, протоколи досліджень)
- Підготовка інструментів, які будуть використані у дослідженні
- Підготовка розіхдних матеріалів і допоміжних речей
- Планування часу, місця, послідовності дослідження
- Планування алгоритму роботи учасників дослідження

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

6.3. Збір даних

- Методи дослідження (інструменти): вимоги
- Формування протоколів дослідження
- Проведення збору даних

Під час проведення обстеження на рівні порушення «**структурі та функції**» основними є відповідні патології клінічні та параклінічні діагностичні методи, а результати отримані за допомогою опитувальників, шкал та анкет – додатковими.

У той же час при оцінювані змін на рівні **«активності та участі»** анкети та шкали стають основними інструментами оцінювання стану хворого.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

6.3. Збір даних

- Методи дослідження (інструменти): вимоги

До таких основних вимог відносяться:

1. **валідність**,
2. **надійність**,
3. **чутливість**,
4. **специфічність**.

Надійність – характеризує точність і стійкість результатів вимірювання, ступінь свободи від випадкових помилок вимірювання і виражається коефіцієнтом надійності.

Валідність – адекватність тесту, відповідність тесту своєму призначенню.

Чутливість – означає придатність тесту для оцінювання динаміки стану хворого. Тест, обраний для оцінювання ефективності фізичної терапії, обов'язково повинен бути чутливим до динаміки досліджуваного показника, яке відбувається під впливом терапії.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

6.3. Збір даних

2. Формування протоколу наукового дослідження
3. Проведення збору даних

протокол методу дослідження –
документ, який описує завдання,
методологію, процедури, статистичні
аспекти та організацію дослідження

6.4. Опрацювання

Виесення даних у відповідні таблиці

Методи математичної статистики

6.5. Відображення результатів дослідження

There are four ways of communicating and displaying the analysed data. These are:

1. text;
2. tables;
3. graphs; and
4. statistical measures.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Література

1. <http://protox.medved.kiev.ua/index.php/ua/categories/problems-articles/item/347-bioethical-principles-and-mechanisms-of-biomedical-research>
2. https://pidruchniki.com/19080611/etika_ta_estetika/predmet_osnovni_printsipi_bioetiki
3. Белова АН, Щепетова ОН. Шкалы, тесты и опросники в медицинской реабилитации. Антидор. Москва; 2002. 440 р.

Питання для самоконтролю

1. Цілеспрямована спроба приховати те, що ви знайшли у своєму дослідженні, або виділити щось непропорційно його справжньому існуванню це - ...?

2. Поседнати термін із визначенням

Валідність – адекватність тесту, відповідність тесту своєму призначенню.

Надійність – характеризує точність і стійкість результатів вимірювання, ступінь свободи від випадкових помилок вимірювання і виражається коефіцієнтом надійності.

Чутливість - це частка дійсно хворіють людей в обстеженої популяції, які за результатами тесту виявляються як хворі.

3. Що таке біоетика? Відзначте твердження, що відповідають поняттю біоетика наукових досліджень.

ЛЕКЦІЯ 7. Написання наукової роботи: статті, кваліфікаційної роботи, наукового дослідження.

План

1. Впровадження результатів дослідження у практику
2. Підготовка наукових матеріалів до друку.
3. Оформлення тез та їх складові частини.
4. Підготовка, написання та оформлення наукової статті.
5. Правила оформлення наукової (магістерської) роботи
6. Вимоги до захисту наукової роботи.
7. Підготовка презентації наукової роботи.

Презентація

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана Боберського
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У
ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

Написання наукової роботи: статті, кваліфікаційної роботи, наукового дослідження

1

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

План Лекції №7

- 7.1. Впровадження результатів дослідження у практику
- 7.2. Підготовка наукових матеріалів до друку.
- 7.3. Оформлення тез та їх складові частини.
- 7.4. Підготовка, написання та оформлення наукової статті.
- 7.5. Правила оформлення наукової (магістерської) роботи
- 7.6. Вимоги до захисту наукової роботи.
- 7.7. Підготовка презентації наукової роботи.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

7.1. Форми впровадження наукових результатів:

1. Участь у студентських олімпіадах, конкурсах.
2. Виступи з доповідю на конференціях, конгресах, семінарах.
3. Оформлення відкриття, винаходів, патентів.
4. Офіційні документи: концепції, положення, інструкції, програми, методичні розробки, настанови.
5. Навчальні програми.
6. Акти впровадження.
7. Наукові видання: монографія, стаття у журналі, збірник наукових праць, матеріалах конференцій.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

7.2. Підготовка наукових матеріалів до друку.

Кроки:

- визначення мети публікації,
- підготовка плану-проспекту,
- систематизація результатів дослідження,
- підготовка таблиць з даними,
- оформлення підрозділів публікації,
- оформлення графічного матеріалу
- оформлення списку літератури.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Виклад матеріалу лише науковим стилем (науковою мовою):

- чіткість і точність викладу,
- дотримання наукової термінології (що дозволяє у короткій та економній формі давати чітки визначення й характеристики науковим фактам, поняттям, процесам, явищ), зрозумілої та універсальної для усіх науковців галузі.
- послідовний виклад прийнятої теоретичної позиції,
- логічність, глибокий взаємозв'язок теоретичних положень
- виразність мови
- Емоційна та експресивна лексика науковим текстам не властива.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

7.3. Оформлення тез та їх складові частини.

Формою висвітлення підсумків наукової роботи є тези, доповіді, матеріали конференцій. Вони є свідченням апробації наукової роботи й належать до опублікованих праць, які додатково відображають наукові результати роботи.

Апробація матеріалів наукової роботи на наукових конференціях, конгресах, семінарах є обов'язковою для студентів, які захищають магістерські роботи, для аспірантів і докторантів.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Тези (Thesis) – положення, твердження – коротко, точно, послідовно сформульовані основні ідеї, думки, положення наукової доповіді, повідомлення, статті або іншої наукової праці.

Тези доповіді – це опубліковані до початку наукової конференції матеріали попереднього характеру, що містять виклад основних аспектів наукової доповіді. Вони фіксують науковий пріоритет автора, містять матеріали, не викладені в інших публікаціях.

Обсяг від 250 слів до 2-3 сторінок друкованого тексту.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Структура тез:

- Назва,
- автори,
- заклад у якому працюють автори,
- основний текст (актуальність проблеми, стан розробки проблеми, мета, методи дослідження, основна ідея чи положення),
- висновки.

Посилання на джерела використовують рідко,. Допускається опускати цифровий, фактичний матеріал.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

7.4. Підготовка, написання та оформлення наукової статті.

Наукова стаття – один із видів наукових публікацій, де подають кінцеві або проміжні результати дослідження, висвітлюють пріоритетні напрями розробок вченого, накреслюють перспективи подальших напрацювань.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Найоптимальніша структура сучасної наукової статті, до якої не буде серйозних зауважень у жодній редакції сучасних наукових часописів, передбачає такі основні частини:

1. Вступ. У вступній частині автор публікації зазначає актуальність теми, подає огляд літератури і попередніх досліджень з визначеного та суміжних питань (показує рівень висвітлення досліджуваної ним проблеми іншими науковцями), вказує мету і завдання наукової праці. За потреби, автор може назвати об'єкт і предмет дослідження.
2. Мета дослідження
3. Методи дослідження: тип дослідження, методи наукових дослідження, описує дизайн самого дослідження. Методи і засоби досягнення наукових результатів потрібно описати детально, щоб кожен науковець-читач за потреби міг відтворити перебіг дослідження.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

4. Результати. Містить вичерпувальну інформацію про результати наукового дослідження. Автор аналізує власні результати, надає таблиці з отриманими результатами, описує їх та констатує зміни.
5. Дискусія. Автор аналізує причини досліджуваного стану, пояснює логічні зв'язки у змінах, що відбулися, порівнюючи результати досліджуваних груп; порівнює результати з тематично дотичними результатами інших досліджень, вказує межі застосування власних висновків.
6. Обмеження дослідження. Автор вказує на слабкі сторони дослідження, можливі упередження.
7. Висновки. Тут автор подає узагальнені підсумки, що витікають з обговорення результатів дослідження.
8. Перспективи подальших досліджень.
9. Конфлікт інтересів.
10. Подяки. Необов'язкова структурна частина статті. У цьому розділі висловлюють подяки тим фахівцям, що посприяли самому дослідженню чи підготовці й оприлюдненню його результатів, проте їхнього внеску недостатньо для включення цих осіб до співавторів статті.
11. Список використаної літератури або референси.
http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/12360/1/N_Vernyhora_NSNS_G1.pdf

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Магістр галузі знань 22 Охорона здоров'я 227 «фізична терапія та ерготерапія» – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти й присуджується навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми, яка передбачає володіння комплексом компетентностей, що забезпечують провадження педагогічної, практичної, організаційно-управлінської діяльності у сфері фізичної терапії та ерготерапії.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Магістерська робота – це самостійна індивідуальна комплексна кваліфікаційна робота з елементами дослідництва та інновацій, яка є підсумком теоретичної та практичної підготовки в рамках нормативної та вибіркової складових освітньо-професійної програми підготовки магістрів.

Магістерська робота – одна з важливих форм фахової підготовки майбутніх магістрів фізичної терапії та ерготерапії та є завершальним етапом процесу навчання студента в університеті.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Складовими частинами магістерської роботи є:

- Титульний аркуш
- Анотація
- Зміст ;
- Список умовних скорочень (в разі потреби);
- Вступ;
- Основна частина роботи (розділи та підрозділи роботи);
- Висновки;
- Практичні рекомендації (в разі потреби);
- Список використаних джерел
- Додатки

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Розроблено Тимуркожарова К.А., ЛДУФК у рамках проекту ЕРНАВ. Для матеріалів є надбаннями проекту ЕРНАВ.
© 2019, фаховий періодик ЕРНАВ. Усі права захищені. При повторюванні матеріалів необхідно на автора та періодичну
об'єкту згадати.
© 2019, ЛДУФК

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Обсяг магістерської роботи. Мінімальний обсяг магістерської роботи 50-90 друкованих сторінок основного тексту. До загальної кількості сторінок наукової роботи не входять список використаних джерел, додатки, таблиці та рисунки, які за обсягом займають сторінку, хоча їх теж нумерують.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Оформлення роботи.

Магістерську роботу оформляють використовуючи текстовий редактор Word: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt;
- магістерську роботу друкарють на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1,5 мікрядкового інтервалу;
- текст магістерської роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів:
ліве - не менше 20 - 25 мм, праве - не менше 10 мм, верхнє - не менше 20 мм, нижнє - не менше 20 мм. Шрифт друку має бути чітким, чорного кольору, середньої насиченості, щільність тексту однакова. Роботу пишуть українською мовою.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Нумерація сторінок магістерської роботи починається з другої сторінки. Титульну сторінку враховують, але не нумерують. Номери проставляють в правому куті верхнього поля аркуша арабськими цифрами на відстані не менше 10 мм. Слово «сторінка» не пишеться, а біля цифр не ставлять ніяких позначок.

Нумерація розділів, підрозділів, підпунктів. Розділи роботи повинні мати порядкову нумерацію і позначатися арабськими цифрами: (РОЗДІЛ I); номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою (1.1.).

Рубрикація тексту магістерської роботи передбачає членування на складові частини та їх називання: вступ, розділ, висновки. Заголовки мають бути короткі та однозначні. Основні частини роботи починають писати з нової сторінки. Структурні елементи роботи такі як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумерують.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Ілюстрації. До ілюстрацій відносяться рисунки, схеми, діаграми, фотознімки. Вони розміщаються безпосередньо після тексту, де дається на них посилання, або на наступній сторінці. На усі ілюстрації повинно бути посилання в тексті, їх нумерують арабськими цифрами в межах розділу (рис. 3.1. – тобто перший рисунок третього розділу). Назва рисунку розташовується після нього (Додаток).

Таблиці. Таблиці розміщують після тексту, де дається на неї посилання, або на наступній сторінці. Таблицю нумерують арабськими цифрами в межах розділу (табл. 4.1 – тобто перша таблиця четвертого розділу). Назва таблиці повинна бути короткою, точною, надрукованою жирним шрифтом

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Магістерська робота складається з таких змістових компонентів:

вступу,
основної частини,
висновків.

Крім названих змістових частин, до структури роботи входять титульна сторінка, анотації, зміст, список використаної літератури. Роботу можна також доповнити додатками та списком умовних скорочень.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Рукопис Тимурк-Стергіє К.А., ЛДУФК у рамках проекту REHAB. Для матеріалів з видання проекту REHAB.
© 2018. Фото: герб ЕСНДВ. Усі права захищені. При копіюванні матеріалів посилання на автора та періодичність обов'язкове.
© 2018, ЛДУФК

Література

http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/12360/1/N_Vernyhora_NSNS_GI.pdf

Питання для самоконтролю

1. Які структурні елементи обов'язково повинні входити у структуру наукової статті?
2. Короткі, точно, послідовно сформульовані ідеї, думки, положення наукової праці іншого науковця використані у вашій роботі, це –
3. Чи є магістерська робота науковим дослідженням?